

Sytuacja w Rosji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie zbliżających się wyborów prezydenckich w Rosji (2012/2505(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską a Federacją Rosyjską, która weszła w życie w 1997 r., a następnie została przedłużona do czasu zastąpienia jej przez nową umowę,
 - uwzględniając toczące się negocjacje w sprawie nowej umowy określającej nowe, kompleksowe ramy dla stosunków UE-Rosja, a także uwzględniając partnerstwo na rzecz modernizacji zainicjowane w 2010 r.,
 - uwzględniając rezolucje w sprawie Rosji, a zwłaszcza rezolucję z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie zbliżającego się szczytu UE-Rosja, który odbędzie się w dniu 15 grudnia 2011 r., oraz wyników wyborów do Dumy z dnia 4 grudnia 2011 r.¹ i rezolucję z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie przygotowań do wyborów do rosyjskiej Dumy Państwowej w grudniu 2011 r.²,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe z misji obserwacyjnej OBWE/ODIHR z dnia 12 stycznia 2012 r. w sprawie wyborów do Dumy Państwowej, które odbyły się w dniu 4 grudnia 2011 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe z misji obserwacyjnej Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy (PACE) z dnia 23 stycznia 2012 r. dotyczące wyborów parlamentarnych w Rosji oraz oświadczenie delegacji, która złożyła wizytę w Rosji po wyborach w dniu 21 stycznia 2012 r.,
 - uwzględniając konsultacje UE i Rosji dotyczące praw człowieka, których ostatnia tura odbyła się w dniu 29 listopada 2011 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel UE Catherine Ashton w sprawie wyborów do Dumy w Federacji Rosyjskiej z dnia 6 grudnia 2011 r. oraz jej przemówienia z dnia 14 grudnia 2011 r. w Strasburgu na temat szczytu UE-Rosja i z dnia 1 lutego 2012 r. w sprawie sytuacji politycznej w Rosji,
 - uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Europejskiej Hermana Van Rompuy'a z dnia 15 grudnia 2011 r. wydane po szczycie UE-Rosja,
 - uwzględniając art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że ściślejsza współpraca i dobrosąsiedzkie stosunki między UE a Rosją mają kluczowe znaczenie dla stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu w Europie; mając na uwadze, że tworzenie strategicznego partnerstwa między UE a Federacją Rosyjską może się opierać tylko na wspólnych wartościach;

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0575.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0335.

- B. mając na uwadze, że wydarzenia w Federacji Rosyjskiej związane z przestrzeganiem i ochroną praw człowieka oraz przestrzeganiem wspólnie uzgodnionych zasad demokratycznych, przepisów i procedur wyborczych nadal dają powody do niepokoju; mając na uwadze, że Federacja Rosyjska jest pełnoprawnym członkiem Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i w związku z tym zobowiązała się do przestrzegania zasad demokracji i poszanowania praw człowieka;
- C. mając na uwadze, że dnia 12 kwietnia 2011 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że utrudnione procedury rejestracji partii politycznych w Rosji nie spełniają norm wyborczych określonych przez Radę Europy i OBWE; mając na uwadze, że restrykcje dotyczące rejestracji partii politycznych i kandydatów ograniczają polityczną rywalizację i pluralizm w Rosji;
- D. mając na uwadze, że mimo podjętych w ostatnim czasie nieśmiałych inicjatyw na rzecz poprawy ordynacji wyborczej, ogólne przepisy pozostają zbyt skomplikowane, a niespójne stosowanie prawa dyskryminuje opozycję;
- E. mając na uwadze, że w wystąpieniu w Dumie w dniu 22 grudnia 2011 r. prezydent Miedwiediew zapowiedział szereg zmian w systemie politycznym, między innymi stworzenie nowego niezależnego programu telewizji publicznej, uproszczenie procedur odnoszących się do partii i kandydatów na prezydenta, przywrócenie bezpośrednich wyborów gubernatorów obwodów oraz dochodzenie w sprawie fałszerstw wyborczych;
- F. mając na uwadze, że – jak wynika ze sprawozdania końcowego OBWE/ODIHR – wybory do Dumy w dniu 4 grudnia 2011 r. nie w pełni przestrzegały standardów wolnych i uczciwych wyborów oraz że cechowała je identyfikacja państwa z partią rządzącą przy braku niezależności administracji wyborczej, stronniczości środków przekazu oraz ingerencji władz państwowych na różnych poziomach; mając na uwadze, że zgodnie z tym sprawozdaniem podczas wyborów do Dumy odnotowano częste łamanie procedur i przypadki jawnej manipulacji, a ponadto są poważne powody, by sądzić, że do urn podrzucano fałszywe karty do głosowania;
- G. mając na uwadze, że krajowa organizacja zajmująca się obserwacją wyborów Gołos stwierdziła w sprawozdaniu końcowym, iż „wybory nie były ani wolne, ani uczciwe, nie spełniały również wymogów rosyjskiej ordynacji wyborczej oraz międzynarodowych standardów wyborczych” oraz że „nie przestrzegano podstawowych zasad wyborów, a mianowicie rzeczywistej rywalizacji i równych praw wszystkich biorących w nich udział stron, neutralności administracji, niezależności komisji wyborczych, głosowania zgodnego z prawem i prawidłowości procesu liczenia głosów”;
- H. mając na uwadze, że w masowych demonstracjach odbywających się od czasu wyborów do Dumy w dniu 4 grudnia 2011 r. Rosjanie – w szczególności ci noszący białe wstążki – domagają się więcej demokracji, w tym wolnych i uczciwych wyborów oraz gruntownej reformy systemu wyborczego;
- I. mając na uwadze, że pluralizm polityczny stanowi podstawę demokracji i nowoczesnego społeczeństwa oraz jest źródłem prawomocności ustroju politycznego; mając na uwadze, że przygotowania do wyborów prezydenckich wymagają zapewnienia wolnej i uczciwej procedury oraz równych szans wszystkim kandydatom; mając na uwadze, że procedury rejestracyjne ponownie wykluczyły z udziału w wyborach niektórych kandydatów;

- J. mając na uwadze, że przez ostatnie kilkadziesiąt lat stosunki pomiędzy UE i Rosją stale się rozwijają, prowadząc do głębokich i kompleksowych powiązań, które w przyszłości bez wątpienia jeszcze się zacieśnią, mając na uwadze, że zawarcie porozumienia o partnerstwie strategicznym między UE a Federacją Rosyjską ma olbrzymie znaczenie dla dalszego rozwoju i zacieśniania współpracy między obydwoma partnerami;
- K. mając na uwadze, że Rosja dwukrotnie zablokowała przyjęcie przez Radę Bezpieczeństwa ONZ rezolucji w sprawie kryzysu syryjskiego, wzywającej do poparcia planu Ligi Państw Arabskich, popieranego także przez UE;
1. odnotowuje sprawozdania OBWE/ODIHR i Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy w sprawie wyborów do Dumy, w których stwierdza się, że wybory do Dumy nie spełniały standardów wyborczych określonych przez OBWE oraz że cechowało je identyfikowanie państwa z partią rządzącą, łamanie procedur, jawne manipulacje i brak niezależności administracji wyborczej;
 2. obawia się, że wynik wyborów (skład Dumy) nie pozwoli na poprawę sytuacji w zakresie roli i znaczenia Dumy w rosyjskim systemie politycznym;
 3. wzywa Delegację do komisji współpracy parlamentarnej UE-Rosja do ciągłego poruszania kwestii demokracji, praw podstawowych i praworządności ze stroną rosyjską; wzywa ponadto do oceny działalności komisji współpracy parlamentarnej UE-Rosja i do intensyfikacji dialogu z opozycją pozaparlamentarną i społeczeństwem obywatelskim;
 4. odnotowuje niedawne apele o unieważnienie wyborów do Dumy Państwowej i wzywa władze rosyjskie do dalszego badania – w sposób wyczerpujący i przejrzysty – wszystkich zgłoszeń dotyczących oszustw i zastraszania, aby ukarać osoby za nie odpowiedzialne, a także wzywa do ponownego przeprowadzenia głosowania w przypadku udowodnienia nieprawidłowości; podkreśla, że ordynacja wyborcza w Rosji przewiduje odwołania i sprostowania; wskazuje jednak, że w rozpatrywaniu skarg przez Centralną Komisję Wyborczą brakowało przejrzystości i że komisja ta nie zajmowała się skargami skutecznie ani terminowo; ubolewa, że właściwe sądy odrzuciły blisko 3000 protestów wyborczych dotyczących przypadków naruszenia i złamania prawa wyborczego oraz fałszerstw wyborczych w poszczególnych okręgach, a niektóre zgłoszenia nadal czekają na rozpatrzenie;
 5. odnotowuje zapowiedź prezydenta Miedwiediewa dotyczącą kompleksowych reform systemu politycznego, w tym tak potrzebnego uproszczenia zasad rejestracji partii politycznych; domaga się poważnego zaangażowania także w celu rozwiązania problemów dotyczących wolności mediów oraz swobody zgromadzeń i wypowiedzi; podkreśla gotowość UE do współpracy z Rosją, także w ramach przewidzianych partnerstwem na rzecz modernizacji, aby zwiększyć poszanowanie praw człowieka i praw podstawowych oraz skuteczność niezależnego systemu państwa prawa w Rosji;
 6. apeluje do rosyjskiego rządu o wprowadzenie pakietu wniosków legislacyjnych, zgodnych z zaleceniami OBWE, mających na celu rozwój prawdziwie demokratycznego systemu politycznego, wraz z reformami na rzecz uproszczenia przepisów dotyczących rejestracji zarówno partii politycznych, jak i kandydatów na prezydenta, oraz o zajęcie się kwestią ich zaporowego stosowania, aby jak najszybciej umożliwić prawdziwie wolne i uczciwe wybory;

7. podkreśla, że pokojowe demonstracje w Rosji oznaczają, że rosyjski naród pragnie wolnych i uczciwych wyborów; wzywa rosyjskie władze do wykorzystania niedawnych protestów jako okazji do podjęcia działań na rzecz reform niezbędnych w celu zwiększenia demokracji, zaangażowania politycznego i praworządności, w tym reformy ordynacji wyborczej, przy poszanowaniu standardów Rady Europy i OBWE; wzywa rosyjskie władze do przestrzegania tych standardów w praktyce w celu zagwarantowania w marcu wolnych i demokratycznych wyborów prezydenckich dających wszystkim kandydatom równe szanse;
8. potępia rozproszenie przez policję pokojowych demonstracji przeciwko nieprawidłowościom i fałszerstwom wyborczym, o czym donoszą międzynarodowi obserwatorzy i czego dowodzą nagrania wideo zarejestrowane przez zwykłych obywateli; wzywa władze rosyjskie, by w pełni przestrzegały wolności zgromadzeń i wolności wypowiedzi zgodnie z konstytucją Federacji Rosyjskiej;
9. przypomina, że ograniczenie pluralizmu politycznego w trakcie przygotowywania wyborów do Dumy były jedną z głównych wad tych wyborów; wyraża zaniepokojenie wykluczeniem kandydatów opozycji z kandydowania w wyborach prezydenckich przewidzianych na 4 marca 2012 r., co stanowi kolejne podważenie politycznej rywalizacji i pluralizmu;
10. nalega na władze rosyjskie, aby zaangażowały się w dialog z opozycją i ubolewa nad decyzją o odmowie rejestracji Grigorija Jawlińskiego jako kandydata w wyborach prezydenckich, co uniemożliwia także jego partii wysłanie obserwatorów;
11. wzywa OBWE, Radę Europy i wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do obserwowania śledztw w sprawie nieprawidłowości oraz do ścisłej obserwacji przygotowań do wyborów prezydenckich oraz egzekwowania przepisów ordynacji wyborczej, na co władze rosyjskie już wyraziły zgodę;
12. zauważa, że 600 międzynarodowych obserwatorów ma monitorować rosyjskie wybory prezydenckie (będą to obserwatorzy z OBWE/ODIHR, Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Szanghajskiej Organizacji Współpracy i Wspólnoty Niepodległych Państw); podkreśla, że międzynarodowe i krajowe misje obserwacji wyborów powinny się odbywać w pełnym zakresie celem zagwarantowania skutecznego nadzoru przebiegu wyborów, zgodnie ze standardami OBWE/ODIHR i Rady Europy; wzywa rosyjskie władze do unikania interwencji i przeszkód, które zgłaszano przy wyborach do Dumy;
13. ponownie wzywa komisję śledczą do przeprowadzenia kompleksowego i gruntownego śledztwa w sprawie śmierci Siergieja Magnickiego, bez żadnych kwestii tabu, by szybko przedstawić konkretne wnioski i podjąć wszelkie działania niezbędne, by postawić sprawców przed sądem; apeluje do Rady, by w razie dalszej bezczynności władz rosyjskich rozważyła takie działania jak zakaz wjazdu do całej UE oraz zamrożenie aktywów finansowych osób winnych torturowania i śmierci Siergieja Magnickiego oraz ukrywania prawdy o tej sprawie;
14. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu nadużywania prawodawstwa dotyczącego zwalczania ekstremizmu, w tym nielegalnego stosowania prawa karnego przeciwko organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, takim jak Memoriał, i mniejszościom religijnym, na przykład Świadkom Jehowy i Falun Gong, a także wprowadzenia pod zarzutem ekstremizmu nieuzasadnionych zakazów dotyczących materiałów tych grup;

15. zdecydowanie potępia przyjęcie przez zgromadzenie ustawodawcze Petersburga ustawy przeciwko propagandzie orientacji seksualnej; potępia również podobne ustawy przyjęte w obwodzie riazańskim, archangielskim i kostromskim; wzywa wszystkie organy władzy w Rosji, by zaprzestały ograniczania wolności wypowiedzi w obszarze orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej zgodnie z europejską konwencją praw człowieka i Międzynarodowym paktem praw obywatelskich i politycznych; wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą Komisji do wyrażenia sprzeciwu Unii Europejskiej wobec tych ustaw;
16. zdecydowanie nalega na Rosję, by przyłączyła się do konsensusu międzynarodowego i umożliwiła Radzie Bezpieczeństwa działanie na rzecz rozwiązania kryzysu w Syrii na podstawie planu Ligi Państw Arabskich; podkreśla, że jako stały członek Rady Bezpieczeństwa ONZ Rosja musi poważnie traktować swoją odpowiedzialność za międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo; wzywa Rosję do natychmiastowego wstrzymania sprzedaży wszelkiej broni i sprzętu wojskowego syryjskiemu rządowi;
17. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, rządowi i parlamentowi i Federacji Rosyjskiej, a także Radzie Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.